

نام: زهرا

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

استاد راهنما: دکتر کاووس حسن‌لی

نام خانوادگی: پیرصوفی املشی

رشته و گرایش: زبان و ادبیات فارسی

تاریخ دفاع: 89/6/29

بررسی عناصر زندگی شهری و روستایی در داستان‌های کودک و نوجوان از سال 1360 تا 1369 هـ. ش

یکی از پیامدهای نوین تحولات دنیای معاصر، توجه به مفهوم دوران کودکی و شکل‌گیری گونه‌ای خاص از ادبیات به عنوان «ادبیات کودک و نوجوان» است که به سبب تأثیرات مهم و بسیار آن بر گروه گسترده‌ی مخاطبان‌ش، اهمیت فراوان دارد. ادبیات داستانی کودک و نوجوان نیز به دلیل جذابیت، گستردگی و تنوع در موضوعات، شخصیت‌ها، محیط‌ها و ... جایگاهی بلند و شایسته را در میان مخاطبان‌ش به دست آورده است. این پژوهش بر آن است تا با واکاوی و تحلیل جایگاه محیط در داستان‌های دهه‌ی شصت، میزان هم‌خوانی محیط داستان‌ها با محیط قابل درک مخاطبان‌ش و نوع نگاه نویسندگان این دهه را به جنبه‌های گوناگون هر یک از انواع محیط به ویژه شهر و روستا روشن سازد.

این پژوهش در 5 فصل تدوین شده است؛ فصل اول، دربردارنده‌ی مقدمه، اهداف، اهمیت، پیشینه، روش و پرسش‌های تحقیق است. در فصل دوم، به گونه‌ای کوتاه و فشرده به ابعاد گوناگون وضعیت جامعه‌ی ایران در دهه‌ی شصت پرداخته شده است و در فصل سوم، محیط، عناصر و ویژگی‌های آن در 335 داستان کودک و نوجوان از 40 نویسنده‌ی برجسته و فعال، که در سال‌های 1360 تا 1369 انتشار یافته‌اند، تحلیل گردیده است. در فصل چهارم نیز به بررسی ارتباط محیط و عناصر آن با گروه‌های سنی داستان‌های کودک و نوجوان پرداخته شده است. در نهایت از فصل پنجم این پژوهش که به نتیجه‌گیری اختصاص داده شده است، می‌توان دریافت که شهر و سپس روستا، اصلی‌ترین محیط‌های داستان‌های کودک و نوجوان دهه‌ی شصت هستند و چگونگی حضور این دو محیط و عناصر آن‌ها از عوامل گوناگون مانند وضعیت جامعه‌ی ایران در آن دهه، پیشینه و تجربه‌های خالقان آثار، گروه سنی داستان‌ها و جنسیت شخصیت‌های اصلی آن‌ها تأثیر پذیرفته است.